

ADAM CHROMÝ

OHRO
ŽENÝ
KRUH

ROMÁN
O PRÁZDNÉM MÍSTĚ
V RODINĚ

MOTTO

Ohrožený kruh

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

motto

Adam Chromý

Ohrožený kruh – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

„Lidi by neměli spoléhat na to, že budou žít déle.
Zbytečně pak všechno důležité odkládají na později.“

je moje **MOTTO**

ADAM CHROMÝ

**OHRO
ŽENÝ
KRUH**

MOTTO

© Adam Chromý, 2026

ISBN v tištěné verzi 978-80-267-6133-4

ISBN e-knihy 978-80-267-6137-2 (1. zveřejnění, 2026) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-6138-9 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-267-6134-1 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

Všem, kteří zůstali

*Přestaň snít o věčném životě.
Stejně bys ho promarnil vzpomínkami.*

David Jones

*Tento román nezachycuje skutečné postavy.
Nejedná se o realitu, protože ta je komplikovanější.
Nemůžete ji odložit jako knihu.*

O / BEZ SEBE

Po prvním vyzváněcím tónu ještě doufá, že to nemusí být pravda. Že je to jenom nějaké nedorozumění, které se možná přihodilo, ale někde jinde a někomu úplně jinému. Jednou na to budou všichni pobaveně vzpomínat. Na ten den, kdy se vydělili k smrti, jako kdyby šlo o život.

V telefonu zazvoní podruhé a Marii dojde, že vlastně neví, jak jí to řekne. Neví, co jí řekne. Možná by to měla položit, ještě to celé zastavit, dokud to není definitivní. Ale potřebuje zaplnit to nesnesitelné prázdno, které se kolem ní začalo drze rozprostírat, jako kdyby to už definitivní bylo. Nemůže tady jenom sedět a čekat, jestli se Lukáš náhodou nevrátí. Strašně ráda by ho viděla, i kdyby to mělo být naposledy.

Netuší, proč jako první volá právě jí. Možná proto, že by jí to sestra vyčetla, kdyby zjistila, že první nebyla. Ale teď nejde o oznámení zasnoubení ani těhotenství. Není se čím chlubit, jde o zprávu, kterou nikdo slyšet nechce.

Jak dlouho to Marie může před druhými skrývat? Chtěla by si ukrást alespoň pár minut z příběhu, který před chvílí skončil. Na okamžik ji napadne, že to bude její tajemství, které si sobecky nechá jenom pro sebe. Bude tu bolest

zadržovat v sobě, je to přece hlavně její utrpení, nikdo nemá právo ji o něj připravit. Ale jak dlouho to může vydržet? Za dvě hodiny děti skončí ve škole. Dopřede jim ten čas navíc, než dojdou domů, nebo jim půjde naproti a vyřve to před nimi do celého světa, aby to všem bylo jasné a nikdo se už na nic neptal? To jim nemůže udělat. Ale jak to mohl udělat on jim?

„Čauky, sorry, že jsem to hned nezvedla, lakovala jsem si nehty. To je hrozný, vůbec mi to nevydrží, jak furt myju někomu vlasy.“

Betty na to očividně není připravená. A Marii se uleví, získala pár vteřin k dobru. Dokud se řeší lak na nehty, svět je ještě zdánlivě v pořádku.

„Ségra... on.“ Nedokáže to vyslovit. Protože až to řekne nahlas, ta nešťastná domněnka se stane pravdou a nebude možné vzít to zpátky. „On je... Není.“

„Kdo? Lukáš? Já si to myslela!“ přeruší Betty pofňukávání, které v kadeřnictví slýchá běžně. Ženy potřebují ke štěstí dvě základní věci – pocit, že jsou krásné, a možnost se během stříhání a barvení vlasů vypovídat. Betty je machr přes obojí.

„Co sis myslela?“ Marii zaskočí myšlenka, která ji milosrdně odvede jinam. Je ráda, že tu větu může ještě pozdržet. Prodloužit čekání na konečno.

„Že se na tebe jednou vykašle.“ Než Marie dostane příležitost vysvětlit, že se na ni opravdu vykašlal, ale úplně jinak, Betty spustí smršť odzkoušených frází, které by měly sestru připravit na to, že svět není spravedlivý. „To se přesně v tomhle věku stává, že chlapovi hrábne, krize středního

věku jak vyšitá, nedostatek testosteronu a tak, to je vědecky prokázaný. A plešatění, vždycky jde o vlasy, ale o tom chlapi nechcou slyšet. Dělej, že je to jako přirozenej vývoj, ale šťve je to tak, že si pak najdou mladší ženskou, upravenou, aby si dokázali, že být plešatej je vlastně sexy...”

„Ale Lukáš...” snaží se Marie zakročit dříve, než sestra řekne něco, čeho bude litovat. Jenomže když se Betty chytí svého oblíbeného tématu, je k nezastavení. A vůbec jí nevadí, že soukromé záležitosti rozebírá před celým kadeřnictvím.

„No jo, ten ještě neplešatí, ale už se mu taky vzadu dělá kolečko, to já poznám hned, já o vlasech něco vím. To už mu začínalo lízt na mozek. Jak se to nezarazí hned, tak je pozdě. Přitom stačí používat ty přípravky, co tady máme. Ale chlapi o to nemaj zájem, jako že se jich to vůbec netýká, ale týká. A pak se ještě urážej, když jim to doporučíš. Já ti to vezmu, mám tu pár lahviček prošlých. I když v jeho případě je na to už asi pozdě, co?”

V jeho případě už je pozdě úplně na všechno, napadne Marii. Potom se ozve vzlyk. A další. Marie se rozplácí tak, že pořádně neslyší, co Betty plácá. Anebo to slyšet nechce. Společnou řeč spolu nenacházejí často, ale teď má dojem, že vzdálenější už si snad ani být nemůžou.

„Ale barák máte společně, že? Tak to tě neoškube, z toho jen tak lacino nevyvázne, to je v cajku.“ To už je Marii na pláč tak nepřeslechnutelný, že ho zaznamená i Betty. „Ségra? Ty bulíš? Za to ti přece ten hajzl nestojí. To fakt...”

„Lukáš umřel!” zakřičí Marie, jako by se o tom potřebovala sama ujistit, než se vzdá další slova.

„...posral!” nestačí Betty zadržet rozjetou myšlenku.

Marie zaslechne, jak na zem dopadnou nůžky, s nimiž si sestra celou dobu pohrávala. A další nůžky přestanou cvakat.

„Jo, posral! Zničehonic si umřel! Jen tak, bez varování! Odjel si a už se nevrátí domů. Nikdy! Rozumíš tomu? Nikdy!“

„Miláčku,“ nadhodí Betty běžné oslovení pro zákaznice, které pro sestru použije poprvé. Hned si uvědomí, jak to zní nepřirozeně. „Sestřičko.“ To není o moc lepší. Tak jí říkávala jen v době, kdy chtěla před rodiči dokázat, že Alžbětka je hodnější než Maruška. „Ale to je strašný!“ Empatie nebyla nikdy Bettyina nejsilnější stránka, ale nic nemůže sestřinu situaci vystihnout upřímněji.

„Lukáš umřel, můj Lukáš, náš Lukáš...“ chrlí ze sebe. Jeho jméno si pořád dokola opakuje. Zní jinak než dříve. Prázdně, jako by za ním už nikdo nebyl.

„Ale co teď budeme dělat?“ zajímá se Betty. „Co budeš dělat?“ upřesní, protože tohle si Marie musí vyřešit sama. Je to její manžel, kdo tady není, aby jí byl oporou. To ona má smůlu, když dosud měla tolik štěstí.

„Musím to říct dětem,“ dodá Marie odhodlaně. Protože jestli jí na něčem ještě záleží, je to Dominik a Ema.

π

„Děje se něco? Neděje, že? Úplně mi zatrnulo, v tuhle dobu mi nikdy nevoláš, když jsi v práci.“ Alena nemá ráda překvapení, a už vůbec ne ta nepřijemná. Nenechá dceru ani nic říct a odpoví si sama tak, jak ji to ti hodní lidi naučili. Protože téhle rodině se nic špatného stát nemůže. Už ne.

„Ona ti ještě nevolala?“ Betty to zaskočí. Opravdu je první, komu se sestra s tou strašnou zprávou svěřila. Možná se Marie chystala zavolat mámě sama, ale Betty byla rychlejší. Jako vždycky, když šlo o to strhnout na sebe pozornost.

„Kdo mi co nevolal?“ Alena z dceřina naléhavého tónu vytuší, že se možná něco nepříjemného opravdu děje. Jinak by jí přece nevolala, když stříhá.

„Ségra! Ona s tebou ještě nemluvila? Fakt ne?“ Betty se cítí provinile, ale jenom trošku. Teď už to musí vysypat.

„Měla by?“ zeptá se Alena nevěřící.

„No to by teda měla! Si představ, že jí umřel Lukáš! To je strašný! On normálně umřel. Úplně zničehonic!“

Alena už ví, že v takových chvílích nemá propadat panice. Ono se to všechno nakonec nějak ustálí. A nasměruje to člověka tam, kam by se za jiných okolností nemohl vydat. Otevře mu to novou perspektivu.

„Nepovídej,“ reaguje podezřele vyrovnaně, než jí dojdou důsledky pro celou rodinu. „A co děti?“

„Ty to asi ještě neví, jsou ve škole. Je to čerstvý. Já jsem z toho tak rozhozená, že to tu asi budu muset zabalit.“ Když Betty dojde, že to mohlo vzhledem k úmrtí v rodině vyznít nevhodně, dodá: „Mám ještě dva melíry dneska, musím to obvolat, přeobjednat. To musí pochopit v té strašné situaci.“

„A proč mi to Maruška nezavolala sama? Jsem přece její máma. Kdo jiný by o tom měl vědět než její máma?“

„Ona možná chtěla,“ připustí Betty. „Ale kdo ví, kdy by se k tomu dostala. Ona taky neví, kde jí hlava stojí. Já jsem tě na to chtěla připravit.“

„To jsi moc hodná, Alžbětko. To chce hlavně klid, zase to překonáme. Musíme držet všichni pohromadě. Teď ještě víc než dřív.“

„Já musím končit, to je strašný, tak ať neblokuju linku, kdyby ti ségra volala, ona ti asi bude volat. Měj se, mami. Kdyby něco, tak jsi se mnou nemluvila, dělej překvapenou.“

π

S kým se zrovna teď máma vykecává? Teď by tady měla být jenom pro ni. Zrovna teď ji Marie potřebuje. Sice tuší, že matka plácne něco, co vůbec nechce slyšet, ale na nějaké malicherné hádky není vhodná chvíle. Nejspíš se bude zase ohánět prázdnými moudry, kterými reaguje na cokoliv. Chytrý člověk vždycky najde něco, co ho posune dál, jen hlupák radami druhých opovrhne. Tak nějak to říká.

Jak může mít zrovna teď obsazeno? Marie tuší, že se na cizí pomoc spoléhat nemůže.

„No proč mi to nebereš, prosím tě?“ Je překvapená, jak zní našťavaně. Ale je to pořád lepší, než kdyby zněla zoufale.

„Mně je to tak strašně líto,“ rozvzlyká se Alena do telefonu.

Takže buď na té její víře něco je a vesmír ji stačil informovat dříve než vlastní dcera, anebo... Betty.

„Mami, on tam umřel. Já vůbec nevím, co teď bude. Vůbec nevím, co mám dělat!“ Marie úmyslně Lukáše nejmenuje, aby ještě chvíli udržela iluzi, že jde o někoho jiného, o cizího člověka, o příběh, který se jí vůbec netýká, o tragédii, kterou periferně zaznamená v televizních zprávách, na pár

minut se dojme, posteskne si nad nespravedlností osudu, a pak její pozornost odvede reklamní spot lákající na hypotéku s velmi výhodnou úrokovou sazbou a dokonalou rodinkou.

„Já jsem věděla, že se něco stane, já jsem měla takový zvláštní tušení,“ lamentuje Alena, místo aby vyjádřila upřímnou soustrast. Už si tím spolu prošly, ale to přijímala kondolence ona. Ta role jí šla mnohem líp. Od té doby však Alena udělala obrovský pokrok. Duševní. Nebo přesněji duchovní.

„A proč jsi mě teda nevarovala, když jsi měla to tušení?“ vyrukuje na ni Marie. Tyhle kecy jí teď rozhodně nepomůžou. Úplně by stačilo, kdyby jí matka řekla, že ji v tom nenechá, že pro ni bude oporou.

Alena se zhluboka nadechne. „Ale to já mám běžně, tyhle tušení. Až zpětně si pak uvědomím, co to znamená. Nemůžu přece zasahovat do koloběhu, kdykoliv mám napojení...“

„No to rozhodně nemůžeš.“ Marii dráždí, že jejich rozhovor zase sklouzl do roviny, kde nemá cenu o ničem diskutovat. Ale možná je to tak lepší. „Mami, on už se nevrátí domů, nikdy. Má tady všude věci, jídlo, co nedojedl, nevypraný oblečení, knihy, co nikdy nepřečetl. Má tady děti, má tady mě!“

Teď by to z ní mělo jít všechno ven. Slzy by se měly valit proudem. Ale Marie to nedokáže. Je moc ponořená do praktických záležitostí, nedovolí si plakat.

Alena má v čerstvé paměti spoustu citátů pro pozůstalé, které v bolestivých chvílích otevírají brány myšlení tam,

kde pojmy jako bolest ztrácejí svůj původní význam. Ale na ty zatím nenastala ta pravá chvíle. K těm je potřeba postupně dozrát.

„Srdíčko, my si s tím poradíme. Teď už víme, jak na to. Máme spolu tu cestu proslápnutou.“

Marii to najednou přijde všechno strašně líto. Takhle jí máma řekla naposledy snad před třiceti lety, když skončila se zlomeným zápěstím v sádře. To oslovení jí chybělo. Kdyby tušila, že jí musí zemřít manžel, aby ji tak máma ještě někdy oslovila, nikdy by si nepřála slyšet ho znova.

π

„No jo no, já tam po práci zajedu, já vím, že na nic nemáš čas, ty moje jelítko.“ Po dvaceti společných letech už Tim ví, že telefonáty od Betty znamenají praktické záležitosti. K nějakému tomu laškování mezi nimi ještě občas dochází, ale jejich manželství nejlíp upevňuje vychlazená plzeň a výběrová káva z kapslí. Obojí pořízené za akční cenu. Protože ten, kdo má za ušima, ušetří, a tím pádem si může pořídit víc piva a kafe.

„No budeš muset, protože já jsem úplně vyřízená. Něco na mě leze, musím si lehnout. Já to nezvládnou,“ obeznámí Betty manžela s rodinnou situací tak širokým obloukem, že to Timovi, který s mobilem u ucha uvědoměle dohlíží na provoz železniční tratě, nedocvakne.

„Kdo na tebe leze?“ zeptá se. Tenhle vtip ho ani po stopadesáté nepřestane bavit. Pokaždé mu přijde, jako kdyby ho vymyslel poprvé.

Betty se zasměje, i když je to naprosto nevhodné. Ale Tim je vždycky rád, když ocení jeho smysl pro humor. „Prd na mě leze. Ti musím něco říct. Se na to radši posad'. Nebo už sedíš?“

„Stojím. V gatích mám všechno v pozoru,“ neodpustí si Tim další oplzlý vtípek.

„Ty seš blbej!“ odsekne, ale manžel její pohoršení po každé bere jako největší pochvalu. Tim má svoje mouchy, ale ona ho má ráda. Dneska ještě víc než jindy. Hlavně že nezůstala sama. „Představ si, že Lukáš umřel!“ spustí a popotáhne, protože to k takovému sdělení patří.

„Jakej Lukáš? Jako od Majky? To je blbost, dyť mu není ani pade, chlápek v nejlepších letech jako já.“

„Jo, Lukáš od Majky. To je neštěstí pro celou rodinu. Chápeš to?“

„On byl jako nějakej nemocnej a neřekli nám to?“ Tim se odmítá smířit s tím, že muži jeho generace umírají.

„Nebyl nemocnej. Umřel tragicky. Já nevím přesně jak, takový věci se neřešej po telefonu.“

„To bysme jí ted' asi měli nějak pomoci, co?“ nezapře v sobě Tim dobráka, čímž svoji ženu zase přesvědčí, že je fajn chlap.

„No to asi budem muset,“ dodá Betty tónem, ve kterém zazní spíš povinnost než soucit.

„Tak já zajedu na ten nákup a něco tam přiberu. Co Majka ráda pije?“

„Hlavně mi vem to dobrý kafe, já jsem úplně na dně.“

„Co se stalo?“ Terezu vyděsí, když po přijetí hovoru slyší jen hluboké dýchání. „Seš tam?“

„To je konec, prostě konec,“ poňukává Marie.

„Proboha, neděs mě! Něco s dětma?“ Tereza sice děti nemá, ale je obeznámená s tím, že pokud ji kamarádky děsí, většinou jsou za tím děti. Ta radost, které se jí zatím nedostává.

„Terez, on... nepřijde!“ Je to formulace nejvíce odpovídající realitě.

„Kdo? Lukáš? Odkud?“ Tereza netuší, jak moc je zle.

„Jo.“ Marie má dojem, že už jí všechno sdělila. Pak už jsou to jenom nepříjemné detaily, kterými se teď nechce zabírat.

„Co se stalo?“ Tereza chce slyšet, že vlastně nic až tak strašného, aby si mohla oddechnout a vrátit se z kuchyňky k rozdělané práci do kanceláře. „Co je s Lukášem?“

„Umřel.“ Je vděčná, že nemusí zmínit jeho jméno.

Tereza ještě doufá, že špatně rozuměla. Ale pro jistotu proběhne na chodbu, kde ji nikdo neuslyší ani neuvidí. Kdyby to náhodou byla pravda.

Během jejího přesunu je v mobilu ticho. V takových chvílích ticho nevěstí nic dobrého.

„Ano?“ připomene se.

„Umřel,“ zopakuje Marie.

„Jak?“ hlesne Tereza.

„Rychle.“

Tereza takovou odpověď nečekala, ale nakonec nejlíp vystihuje, co se stalo. Ať už to bylo jakkoliv. Ví, že musí jednat. Taky rychle.

„Kde seš?“ Než stačí Marie zareagovat, Tereza pohotově dodá: „Doma?“ Neslyší odpověď, ale dokáže si domyslet tiché přikývnutí. „Počítej ovečky, jedu za tebou.“

π

„Máte se?“ začne Alena nicneříkající otázkou. Většinou se stačí slušně zeptat a hovor pak nějak plyne dál. Už ví, že nemají moc společných témat, ale rodina spolu musí v rámci možností vycházet. Teď ještě víc než dřív.

„To víš, pořád se něco sere, jak už to v životě bývá. Co mi vytáhli ten žlučník, myslela sem si, že mám od těch příšerných bolestí klid, ale furt trpím jak pes. A do toho Járu zlobí koleno, ani po schodech nemože vyjít, musí mít nohu hozenou na taburetce, když se dívá na hokej. Že jo?“ houkne Růžena na manžela, který souhlasně zabručí.

Ne že by Alena neměla zdravotní komplikace přiměřené svému věku, ale už je někde dál. Duševně, a tím pádem i fyzicky. Pokud člověka něco bolí, vždycky je to srdce. A zbytek jsou jen vedlejší projevy špatného smýšlení. Vyzkoušela si to na vlastní kůži.

„Teď budete muset být silní, oba,“ začne Alena opatrně. Nechtěla být poslem špatných zpráv, ale kdo jiný než ona v tom umí chodit?

„Ale to víš, že jo,“ odbyde ji Růžena a obrátí nad jejím kázáním oči v sloup, aby Jára pochopil, co jí Lukášova tchyňě hustí do ucha. Jára plácne manželku po stehně na znamení, že je dobrá, když zvládá tyhle řeči vypouštět druhým uchem ven.

„Maruška vám ještě nevolala?“ ujistí se Alena.

„Naposled sme spolu všeci mluvili před týdnem. Chystají se za náma s děčkama? Však jo, tady máme dycky dveře dokořán, že jo?“

Jára se pousměje. Návštěvy má rád, ale s tím kolenem se mu to teď úplně nehodí. Ještě do něj děcka nějak drcnou a bude zle.

„Růženko, mně je to strašně líto, že vám to musím říct já, ale oni už za váma neprijedou. Jako všichni společně. Upřímnou soustrast.“ A aby to nevyznělo příliš stroze a neosobně, Alena dodá: „Budete plakat a naříkat, ale svět se bude radovat. Budete sklíčení, ale vaše sklíčenost se obrátí v radost.“

To už Růžena nevnímá. „Ztlum tu telku prosimtě, já ju blbě slyším,“ požádá manžela a přisune k němu ovladač. „Cos to říkala?“ zakřičí do telefonu.

„No ona vám to asi bude chtít Maruška povědět sama, stala se tragédie,“ pronese Alena a otře si slzy látkovým kapesníkem.

„Komu se stala tragédia?“ Ze silnice zazní zvuk projíždějící sanitky. Když už není v doslechu, Růženě se uleví.

„Jim. Vám. Nám,“ nadhodí Alena široký rozměr neštěstí. „Lukášův čas se naplnil.“

„Jaký čas? Cože? Vyhodili ho z roboty? Co si teď počnou?“ sýčkuje Růžena, aniž tuší, že pravda je mnohem horší.

„Zemřel. Ale až s Maruškou budete mluvit, neříkejte jí, že to víte ode mě. Mně tohle úplně nepřísluší. Jde mi o to být si v téhle těžké chvíli oporou.“

„Góóól! Tři dva, ty vole! V poslední minutě! To při nich museli stát všeci svatí!“ ozve se nadšené jásání od televize. Růžena si tuhle chvíli chce zapamatovat, protože nic už nebude jako dřív. Svatí stáli toho dne na špatné straně.

π

„Matýsku, Lukášek už s náma není,“ oznámí Růžena synovi. A pak už je slyšet jenom dvojitý pláč rodičů, kteří přežili svoje dítě.

Matěj je zticha, jako ten mladší z bratrů se už v minulosti naplakal dost. V těchto chvílích chlapi mlčí, aby nebylo slyšet, že pláčou taky. Vždycky měl oproti staršímu bratrovi ještě na všechno čas. Na školu, na vlastní byt, na svatbu, na děti. A teď už se nemá na co vymlouvat. Nebude žít v bratrově stínu, protože ten zmizel společně s Lukášem.

„Upřímnou soustrast.“ Zní to spíš, jako by ji vyjádřil sám sobě než rodičům. „Jak se to stalo?“ Pokouší se zachovat klid, ale hlas se mu přesto třese, jako když kdysi na Lukáše rodičům žaloval, že ho nechce pustit k autodráze. Pod stromeček ji přece dostali oba, tak na ni měli stejný nárok. Pokud by ji Matěj ještě našel u rodičů na půdě, byla by jenom jeho.

„Nevíme, přišlo to hnedka. Nemocný nebyl. Nebo o tom aspoň s náma nemluvil,“ pokouší se Růžena dobrat k příčině, která vedla ke smrti jejího syna. Možná tomu všemu mohli nějak zabránit, ale na to už je pozdě. „Zapni prosimtě tu telku, jinak se z toho ticha zvencnu,“ požádá manžela. „Taťku to strašně vzalo. Kňourá tady jak postřelený kňour. My sme ho měli strašně rádi, Matýsku.“

„Já vím, to je přece jasný,“ utrousí Matěj a záhy mu dojde, že to mohlo vyznít ukřivděně. Ale na mrtvého bratra není důvod žárlit. Lukáš tady všechno, co měl navíc, nechal.

„Matýsku, připrav se na to, že se ti včil změní život,“ pronese matka přes slzy, „strašně moc se ti změní.“

„Ale to snad nám všem,“ odmítne si Matěj rodinné neštěstí nárokovat pro sebe.

π

„Fakt tam nemám jít s tebou?“ zeptá se Tereza. Už je o něco klidnější, když vidí, že Marie je ve svém přirozeném prostředí schopná racionálně uvažovat. Ona by na jejím místě zataáhla závěsy, schoulila se do postele a spala týden v kuse, dokud se to celé nějak nepřežene. Jenomže Marie si to nemůže dovolit.

„Já to zvládnou.“ Spíš by měla říct, že to musí zvládnout. A všechno, co bude následovat. Vždyť cesta pro děti do školy je ve srovnání s tím, co ji v následujících hodinách, dnech, týdnech, měsících a letech čeká, ta nejmenší překážka. Marie si potřebuje dokázat, že právě tuhle překážku zvládne překonat. Protože kdyby to nezvládla, nezvládne pak už vůbec nic.

„Já vím, že je to... pro tebe důležitý, že mě u toho nepotřebuješ, že tam nemám co dělat. Ale víš jak, kdyby se ti udělalo nějak zle... Chtěla bych na tebe dohlídnout, klidně zpovzdálí.“

Marie ze sebe odhodí deku, která měla vonět Lukášem, ale jeho vůně už z celé domácnosti začala vyprchávat.

Zvedne se a kamarádku obejmě tak těsně, aby jí už nemusela nic vysvětlovat. Terezu překvapí její síla, naléhavost, s jakou ji sevře. Jako medvědice demonstrující odhodlání ochránit svá mládata. Dojde jí, že na žádné diskutování tady není prostor.

„Děkuju,“ pronese Marie. A Tereza si připadá hloupě, protože nic přínosného ještě nepředvedla.

„Tak já tady na vás počkám. Dneska tady s vámi přespím. Nejen dneska, jak dlouho budeš chtít. Třeba navěky,“ navrhně Tereza a zachvěje se při vědomí, že jedno navěky dneska skončilo. „Něco vám uvařím. Na co mají Dominik s Emou chuť?“

Marii se při představě jakéhokoliv jídla udělá nevolno.

„Něco jíst musíte,“ argumentuje kamarádka, jako by jí viděla až do žaludku.

Potom si Marie sáhne na břicho. Nic ji tam nebolí, veškerá bolest pramení ze srdce. Podívá se na ni skleněným pohledem. Plakat nemůže, ještě ne. Šetří si slzy. Teď musí být silná za dva.

Cestou do školy mívá děti, které už mají vyučování za sebou. Takhle ledabyly ji zdraví naposledy. Až se to všichni dozví, budou ji sledovat s nevyžádaným soucitěm. Rodiče i jejich děti. Ženská nešťastná, zůstala chudák na všechno sama. Svět není spravedlivý. A člověk si to naplno uvědomí až ve chvíli, kdy se ho nespravedlnost bezpodmínečně týká.

Nedopustí, aby její děti kdokoliv litoval. Ani ona ne.

Po pár metrech před sebou uvidí dvě postavičky s batůžky. Jeden je zelený, druhý růžový. Vybírali je společně s Lukášem. Další už budou vybírat sami.

Jindy se Dominik s Emou cestou dohadují a pošťuchují. Ale dneska jdou spořádaně. Jako kdyby věděli, že jim jde máma naproti. V jejich pohybech je něco podezřelého. Nějaká předzvěst bolesti.

Jako první ji zaznamená Ema a za mámou se rozběhne. Dominik se přidá a utíká za ní. Pokaždé vyhraje a sestru si dobírá, i když je o čtyři roky starší než ona, takže ví, že má předpoklady vyvinout vyšší rychlost. Ale tentokrát doběhnou společně, jako tým.

Marie na jejich tvářích vidí úsměv a na chvíli podlehne představě, že je všechno v naprostém pořádku. Netrvá to dlouho. Než si děti k sobě stačí přitisknout, dojde jí, že přehlédla jejich pohled s otázkou, kterou nechce slyšet, nechce na ni ani odpovídat. Až teď si uvědomí, že klečí na kolenou v blátě, aby k sobě měli blíž.

Objetí trvá mnohem déle, než když máma vítá děti po běžném školním dni. Drží při sobě, jako by se neviděli celé roky, přitom se loučili před několika hodinami. To byli ještě čtyři.

Dominik se odtáhne a Marie se mu podívá do očí, které jí snad nikdy dříve tolik nepřipomínaly Lukáše. Podívá se na ni tak vážně, jako kdyby se právě stal dospělým člověkem, ale pak pronese tu větu, která Marii přesvědčí, že její syn ještě dlouho zůstane dítětem. „Mami, že nám taky neumřeš?“

1 / DEN DĚTÍ

Nevím, jak dlouho nám tehdy trvalo dojít domů, ale bylo to dýl, než když jsme se normálně vraceli. Viděl jsem na mámě, že se jí tam moc nechtělo. Ema to podle mě hned nedovedla zpracovat. Ten smutek spíš odkoukala ode mě a od mámy.

Bylo mi strašně líto mámy, protože na ní bylo vidět, že vůbec netuší, co bude dál. Plánovala jeden krok za druhým a nevěděla, jaký bude ten třetí. Bylo mi líto i ségry, protože já jsem si oproti ní s tátou užil o 4 roky víc. Teprve až pak jsem mohl litovat sebe.

Nejvíce mě na tom děsilo to, že takhle už to bude pořád. Chudák máma, chudák Ema... A Dominik, to je chlap, ten už se s tím nějak srovná.

Každý jsme se mámy drželi z jedné strany za ruku. U Emy na tom nebylo nic neobvyklého, u mě už to bylo divné. Ale ten den jsem se nechal vést jako mimino a bylo mi to úplně jedno. Protože to bylo naposled.

Během cesty, která nám běžně trvala 12 minut, ale tenkrát byla nekonečná, jsem přemýšlel o tom, že jsem si sice tátou užil dýl než Ema a máma si ho užila ještě dýl, ale společně s tím přímou úměrou roste doba, která bude nutná k vyrovnání se se ztrátou. Neexistuje na to žádný vzorec,

můj odhad byl, že to trvá jednou tolik. To už mi bude 20. Ségře to bude trvat 6 let. A mámě to bude trvat...

Dominikovi je 10 let, Emě 6 let a jejich matce je 38 let. Otec rodiny právě zemřel. Rodiče se poznali 4 roky před Dominikovým narozením. Podle vědecké studie člověk na zesnulého zapomíná přesně tak dlouho, kolik času s ním prožil. Kolik let bude Dominikovi v okamžiku, kdy jeho matka na svého zesnulého muže zapomené?

Tušil jsem, že máma i Ema budou bulet, tak jsem se na ně nechtěl dívat, protože pak by se chtělo brečet i mně. A táta říkal, že kluci nepláčou. Už tehdy mi to přišlo nefér. No a teď už vím, že to nefér fakt je.

Radši jsem se soustředil na počítání, protože vždycky, když dojdou k výsledku, mám pocit, že všechno do sebe zapadá a dává smysl. Ale musím dojít ke správnému výsledku, samozřejmě. A já vždycky dojdou k tomu správnému. Proto jsem z matematiky nikdy nedostal ani dvojku.

Přesně takhle jsem utíkal do světa čísel pokaždé, když se kolem dělo něco, co se vyčíslit nedalo. V tomhle případě je výsledek 24. Až máma definitivně zapomené na tátu, bude mi 24 let. Máma bude zapomínat 14 let, tou dobou jí bude už 52.

Pak jsem si uvědomil, že v té době bych už – čistě biologicky – mohl mít svoji rodinu a děti. Ale to já asi mít nebudu, protože pro mě bude rodina vždycky máma, Ema a já. A ještě 10 let táta jako hodnota dosazená do rovnice. Budeme s ním počítat, ale na výsledku to nic nezmění.

Šli jsme oklikou, mámu to domů netáhlo. Kdyby to šlo, obcházela by náš blok pořád dokola celých 14 let. Pak by přišla domů a vůbec by si neuvědomila, že je tam něco jinak. Že tam táta není. Ale to nejde, 14 let je strašně dlouhá doba.

Emu mámu zatahala za rukáv, aby jí něco pošeptala. Tak to dělala pokaždé, když se chtěla zeptat na něco, co by mi mohlo přijít hloupé. Vzhledem k tomu, že chodila do první třídy a já do šesté, nad jejíma otázkama jsem kroutil hlavou. Tiše. Jenže tenkrát jsem jí záviděl. Na rozdíl ode mě měla ještě naději, kterou teď máma tak strašně potřebovala. Naději, kterou jsem jí já nemohl poskytnout, protože čísla nelžou.

„Mami, a co když to byl někdo jiný a táta se vrátí domů?“ Sice to zašeptala, ale slyšel jsem každé její slovo.

Máma se tehdy zasmála. Nevím, jestli dojetím, nebo tím, jak je ségra v myšlení naivně limitovaná. Každopádně to bylo na hodně dlouhou dobu naposled, co jsem viděl mámu se smát.

Mlčela, nejspíš nevěděla, co má říct, i když odpověď už dávno znala. Díval jsem se na ně. Na bezradnou mámu. Na ségru plnou nadějného očekávání.

„Tak pojďme, jinak to nezjistíme,“ vypadlo ze mě dřív, než jsem si to stačil pořádně promyslet. Říká se tomu spontánní reakce a ve světě exaktních věd je to něco naprosto nepřipustného.

Jasně, byla to lež jako věž, ale za ten mámin pohled stála. Vděčně se na mě podívala, popadla Emu za ruku a pokračovali jsme v cestě.

Mně i mámě bylo jasné, že táta doma nebude. Dneska ani nikdy jindy. A taky nám bylo jasné, že Ema bude strašně zklamaná, až to zjistí. Ale tehdy mi poprvé došlo, že se nemůžeme zaseknout na jednom bodě a nevědět, kam dál. Myslel jsem tím mrtvý bod, ale kvůli tátovi jsem to slovo nechtěl použít. Náš život se stal souslednou řadou přesunů z jednoho místa na druhé. A takhle to bude trvat 14 let. Já sice na tátu zapomenu už za 10 let a ségra za 6, ale dokud nezapomene máma, to prázdné místo po něm bude pořád s náma.

π

Doma Ema ještě ani nestačila zazvonit a dveře se samy otevřely. Pár vteřin si mohla myslet, že máma jen sehrála nějaké divadlo. A pak se v nich objevila teta Tereza. Viděl jsem na ní, že brečela víc než máma, přitom máma k tomu měla mnohem větší důvod. Přišla o manžela, pro Terezu byl táta skoro cizí člověk. Nebo ho měla radši než máma? Existuje nějaký vzorec na poměr mezi množstvím uvolněných slz a vzdáleností mezi truchlící a zesnulou osobou?

„Udělám vám palačinky, kulíšci.“ Teta, která nebyla naše opravdová teta, použila výraz, který už jsem od ní neslyšel hodně dlouho. Kdysi jsme se tomu smáli, protože jsme se ségrou nevěděli, že kulíšci jsou sovy, jenže teď už jsem to věděl. Ale neprotestoval jsem, protože dneska se mohlo všechno.

Nejdřív mě napadlo, že palačinky přece míváme ke snídani, ale než jsem stačil její návrh zpochybnit, ségra

zavýskla: „Jééé, palačinky!“ Očividně jí bylo fuk, ve kterou denní dobu se podávají. A já jsem si nestěžoval, protože táta by dneska proti palačinkám k večeři určitě nic neměl. Dal by si je s náma, kdyby mohl.

Máma měla běžně v kuchyni všechno pod kontrolou, ale dneska byla Tereze vděčná, že to vezme za ni, protože neměla pod kontrolou ani sebe. Shodila ze sebe kabát, stejně jako jsme si my se ségrou sundávali bundy. Vždycky se pak dřív nebo později objevily na věšáku. Ale dneska zůstaly na koberci ležet tři hromádky neštěstí. Jednu po druhé jsem sebral a pověsil – mámin kabát s kožíškem, moji černou bundu s diagonálním žlutým pruhem a Eminu růžovku, které se odmítala vzdát, i když na štítku se psalo, že je to oblečení pro pětileté děti. Došlo mi, že máma už nezvládne všechno tak jako dřív. A že jí teď budu muset se vším pomáhat.

„S čím je máš nejradši, kulíšku?“ zeptala se Tereza ségry. Ema se zvonivým smíchem dodala, že s nutelkou. Ona se vážně zasmála, jako kdyby... Jako kdyby ještě měla tátu.

„A ty, Domi?“

V té situaci mi přišlo hloupé řešit, jestli si na palačinku natpálám nutelu, nebo rybízovou marmeládu. Táta palačinky nejspíš rád neměl a jedl je jen kvůli tomu, že jsme je měli rádi my. Anebo jsme je my jedli, protože je měl rád on. To už se nedozvím. Stejně jako spoustu dalších věcí, které táta odsouval až na dobu, kdy budu větší. To, jak se dělají děti, jsme spolu probrat stačili, ale neřekl mi už, co si pak děti mají počít, když nemají tátu.

„Mně je to jedno.“ O palačinky fakt nešlo.

„Ale Domi, určitě máš nějaké radši. To prostě nejde, že bys měl všechno rád stejně.“ Tereza se přesto snažila předstírat, že palačinky jsou hlavní téma dne. „Kdyby sis musel vybrat jedinou, svoji poslední...“ Zarazila se, protože si uvědomila, kam ta úvaha mohla dojít.

Jakou by si asi táta dal palačinku, kdyby věděl, že je jeho poslední? Asi by ji rozdělil na tři díly, jeden dal mámě, jeden Emě a jeden mně. Protože nikdo nechce žít s vědomím, že je to naposled.

Nakonec jsem se rozhodl pro nutelu. Ne že bych na ni měl chuť, ale chtěl jsem, aby to vypadalo, jako že je u nás všechno v pořádku. V rámci možností.

Máma odešla do ložnice a Tereza nám řekla, že teď musí hodně odpočívat. Zaběhla za ní a nechala pootevřené dveře, prý kvůli větrání.

Já a Ema jsme nechtěli být každý sám ve svém pokoji. Báł jsem se, že by tam na nás máma zapoměla, tak jsme seděli v obýváku a čekali jsme, že máma přijde a vysvětlí nám, jak to teď bude. Přisedla si k nám Tereza a brečela tak, že začala brečet i Ema. A pak jsem se rozbřečel i já, ale jen tak, aby to táta neviděl. Blížila se zrovna hodina, kdy se vracel domů, zaklepal, i když měl klíče, Ema běžela otevřít a on pokaždé sehrál scénku o tom, jak přišel vlk, který sežere neposlušná kůzlátka, co nedbají varování a otevírají dveře dřív, než se přesvědčí, kdo za nima stojí. Nikdy nás ale nevaroval, že tam jednou nebude stát nikdo.

„Kulíšci, ničeho se nebojte, to zvládneme. Máte tu nejlepší mámu na světě. A na tátu máte krásný vzpomínky. Taky jsem ho měla moc ráda.“ Tereza nás tím chtěla uklidnit, ale

mělo to spíš opačný efekt, a tak dodala: „A máte mě a babičku Alenku a tetu Betty s Timem a Charlottkou a babičku Růženku s dědou Járrou...“

„A strejdu Matýska,“ doplnila pro pořádek Ema a spočítala si příbuzné na prstech. „A teta Betty má ještě pejska Jessinku,“ přidala jorkšíra jako plnohodnotného člena naší rodiny.

Teď to znělo o něco líp, ale pořád šlo o neúplnou množinu. Náš rodinný kruh poznamenala trhlina, rozevřel se a potřeboval slepit, aby z něj už nikdo jiný neodešel.

„No vidíš, to je ale velká rodina,“ podpořila falešnou iluzi Tereza a Ema spokojeně přikývla.

„Budete tady všichni bydlet s náma?“ zeptala se, jako kdyby o to snad máma stála.

„No to asi ne, ale všichni vás budeme navštěvovat a budeme na vás dávat pozor.“

Ema se nechala unést představou, že nakonec nás nebude míň, ale víc. Ale kdyby čísla mohla vyprávět, řekla by to jasně: nastává éra odčítání, dělení, krácení. U nás doma nebude žádný přebytek, ale nedostatek.

Odběhla do pokoje, odkud přinesla svoji oblíbenou knížku a položila ji na stůl.

„Včera jsme si ji s tátou četli, ale já jsem usnula a nevím, jak to dopadne.“

Táta ji četl i mně, ale už je to pár let, takže jsem si nedokázal vzpomenout, jak ta pohádka skončí. Pohádky nejsou jako matematické příklady, mají různé verze a dospělí v nich vidí něco jiného než děti. Tuhle jsem zavrhnul už dávno, protože nedávala smysl. Ale táta ji měl rád. Trochu jsem ho

podezíral, že si tuhle knížku vybral, protože byla z celé naší knihovny ta nejtenčí.

Tereza knihu převzala a udělala, co se od ní očekávalo. Aspoň na pár minut nás nechala zapomenout na svět, kde nikdo nezaklepe na dveře.

„Mrzne, až praští, přes chumelenici není vidět ani na krok. Větve se ohýbají pod nánosy sněhu a cesty zavalily mohutné závěje. V tomto bezčasně všichni sedí doma a choulí se k sobě u kamen.“

„To je jako u topení, protože jim byla zima,“ přidala Ema poznatek, který měla od táty, a přitulila se k Tereze, aby viděla na obrázky.

Seděl jsem v křesle naproti a strašně jsem chtěl být doma, kde se k sobě celé rodiny choulí u kamen.

Z nebe se sype jedna vločka za druhou, pokrývají celý les sněhovou peřinou. Kam až oko dohlédne, vládne bílo. Jen v místech, kudy dříve vedla lesní pěšina, zimní pokrývku narušuje nějaká tmavá věc, která tam nepatří. Rukavice. Kožená s hřejivým kožíškem.

Kolem běží myška, je celá promrzlá. Oběhne rukavici dokola, aby si ji dobře prohlédla. A když zjistí, že rukavice je prázdná, vlez do ní a rozhodne se: „Tady je krásně teploučko, tady budu bydlet.“

2 / DEN MATEK

Otřásla se zimou, i když teplota v ložnici odpovídala pokojovému standardu. Natáhla ruku na druhou polovinu postele, která od ní byla vzdálená sotva pár centimetrů, ale přitom ji od ní dělila celá věčnost. Prsty přejížděla po prostěradle tak opatrně, jako by ještě cítila poslední záchvěvy tělesného tepla, které tady po něm zůstaly. Vnímala prohlubeň na matraci, do níž se Lukáš vedle ní pomalu, den po dni propadal, a pokoušela se co nejpřesněji si vybavit dnešní ráno.

Lukáš obvykle vstával dříve než ona, aby se stačili vystřídat v koupelně. Za ty roky se dokonale sladili. Probral se, zamžoural ospalýma očima, naklonil se k ní, políbil ji do vlasů a popřál jí sladce do ucha dobré ráno. Marie potom slyšela tekoucí vodu a jako každý den si říkala, že jí by se po ránu do sprchy nechtělo. A už vůbec ne v zimě, kdy je v koupelně zima jako v márnici. Přesně tak to s nadsázkou říkával, bral to jako první krok k otužování. Ale dál už se nikdy nedostal.

Teď Lukáš v márnici opravdu ležel. Nebo spíš to, co z něho zbylo. Marie vnímala stejný chlad, přestože ležela doma v posteli. Jenomže teplo jejich domova bylo nenávratně pryč.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Ohrožený kruh.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.